

60

АГИТАТОРДЫН БЛОКНОДЫ

1978

ФЕВРАЛЬ

2№

Бастыра ороондордың пролетарийлери, бириккилөгөр!

АГИТАТОРДЫН БЛОКНОДЫ

1978 ж.
февраль
2 №

КПСС-тинг Горно-Алтайский обкомының пропаганда ла агитация бөлүги

Партийный организациялардың јаан учурлу задачазы

Улу Октябрьдың 60 јылдыгын байрамдаар тушта бастыра албатының патриотический көдүрингизине, СССР-динг јаны Конституциязының јўрўмдик ийдезине оморкогон советский улус 1978 јылга јаан ижемжилў ле бўдўмжилў кирген.

КПСС-тинг Төс Комитетининг декабрьский (1977 јылдагы) Пленумы ла СССР-динг Верховный Советининг сегизинчи сессиязы бешжылдыктың ўчинчи јылының јакылталарын чо-кумдап тургускан. Олордың јараткан ѡптори советский улус-ты јўрўмде бўдўретен јаан задачаларды иле-јарт билериле јепсеген.

«Юбилей туштагы мёрёйдин иштеги экпинин ле тебўзин артырып, бектештирип алар керек. Бўгўн кечегизинен артык, эртен бўгўнгизинен артык иштеер. Эмдиги лозунг андый. Артык дегени дезе — ол чындыйына, арбынду болорына, иштинг арбынын ёскўрерине төс ајару эдер дегени. Бистинг бастыра да хозяйственным ижи-тожыстың чылап ок, социалистический молјуларыстың ёзёги — шак мынызында» — деп, нёкёр Л. И. Брежнев Пленумдагы куучынында айткан.

Ас чыгымдарла јаан ла тўрген кўргўзўге јетиргедий төс бўлўктерге ийде-кўчтерди ууландырары — бўгўн хозяйственный башкараачының јаан учурлу амадузы, калық-јонның творческий баштангкайын элбедетен төс ууламъы мындый.

Бистинг промышленность производствоны 4,5 процентке кўптёдёр учурлу. Йурт хозяйствово производствоны арбыдадарының партия иштеп тургускан комплексный программазы јўрўмге улай-телей ёткўрилер.

1978 јылда 220 миллион тонна аш, 8,5 миллион тонна кёбёнг, 95,4 миллион тонна сўт иштеп алары темдектелген. Ёдимге једип аларга, элден озо јаска лаптап белетенип алар, келер тўжўмнинг бек тозёлгёзин салар, мал кыштадарын јозокту ёткўрер керек.

Бистин орооныс — сүреен јаан строительный площадка. Бу жылда албатылык хозяйствного салып турган акчаның кеми 125,5 миллиард салковой. Строительство до эн учурлұзы — производствоның төзөмөлин јарандырып, ийде-күчтерди ле аргаларды табыштырылатан объекттерге бириктire јууры, олордың кажызын ла табыштырар графиктинг кыйалта јок бүдерин јеткилдеери.

Башталған жыл бешілдүктың социальный программазын жүрүмге откүреринин жаны ўйе-ёйи боло берер. Албатының жадар аргазының өзүмиле колбулу жаныс ла кожулта иштерге 3,2 миллиард салковойдон көп акча берилген, онызы өткөн жылдагы андай ок чыгымдардан эки катап көп болуп жат. Улустың чынындагы кирелтелери план айынча 3 процентке көптөйр, 110,1 миллион квадратный метр жерлү туралар тудулар. Оскө иштерле коштой бу ончозы советский улустың жүрүминин кемин жаныдан билдирилүү көдүрерге арга берер.

КПСС-тинг Төс Комитетинин декабрьский (1977 жылдагы) Пленумының итогторы партияның Горно-Алтайский обкомының бу жуукта откөн пленумында шүүжилген, 1978 жылга областтың партийный организацияның задачалары чокумдалган.

Откөн жылда промышленный предприятилердин, колхозтордың ла совхозтордың көп саба партоганизациялары алган социалистический молјуларды бүдүрери, иштин арбының ёскүрери, производствоның резервтерин тузаланары учун продукцияның чындыйын бийиктедери, иштин дисциплиназын тыңыдары учун тартыжуны турумкай откүргилегени докладтың материалдарынан ла обкомның пленумында туршкандардың айткан куучындарынан көрүнет.

Промышленный предприятилердин көп сабазы онынчы бешілдүктың экинчи жылның государственный пландарын ла социалистический молјуларын бүдүрип койгон. Чыгарып турган продукцияның кеми 3 миллион салковойго көптөгөн, иштин арбыны, тогузынчы бешілдүктың бу ок юйине көрө, 7 процентке бийиктеп калган.

«Электробытприбор» заводтың, моторлор ремонтоор лоабра-чанак эдер заводтордың, 1931 номерлү автоколоннаның коллективтери, Турачак, Кан-Оозы ла Кош-Агаш аймактардың жүрт хозяйствсзының ишчилери, Кан-Оозы аймакта XXI ле XXII партсъездтердин адыла адалган, «Ленинский на-

каз», «Путь Ленина», «Путь к коммунизму» колхозтордың, Оңдой аймакта ХХIV партсъездтин адыла адалган, Улаган аймакта Ждановтың адыла адалган колхозтордың, Кош-Агаш аймактың бастыра 9 колхозының колхозчылары, Көксу-Оозы аймакта Мультыдагы совхозтың, Турачак аймактагы совхозтордың, Маймадаты, Карымдаты совхозтордың, Майма аймакта јуртхозяйственный ченемел көргүзер станцияның ОПХ-зының коллективтери юбилейный јылды јенгүлү божодып, пландарын ла социалистический молјуларын öйинен озо бүдүргендер.

Партийный организациялары коммунисттерди каруулу участокторго чын-чике тургускан, предприятиелерининг ле хозяйстввоторының ишчилерининг ортозында политический ле төзөмөлдү ишти jaантайын откүрген ле откүрип турган, социалистический мөрёйди билгир төзöп, бар резервгерди аярулу шингдеп, техниканы канча ла кире арбынду тузаланып, науканың ла озочыл ченемелдин једимдерин иште тузаланып турган коллективтердин ижи де једимдү болгон.

Партийный организацияның ийдези неде дезе, ол јоптолгён пландар ла социалистический молјулар канайып бүдүп турганына кату шингжү төзöп билеринде болуп јат. Мынызы јогынан керек дезе эңjakши амадулар бүтпей калардаң айабас деп, партийный организациялардың ижининг ченемели көргүзет. Иштинг арбынын бийиктедер, продукцияның чынгыйын јаандырар, кымакайлаштың ээжизин тыңыдар деген уур сурактарды учуралдан учуралга эмес, улам ла, чике амадулу көрүп турар керек.

Турачак, Кан-Оозы ла Кош-Агаш аймактардың партийный организациялары производствоны ёскүрер ле оның арбынду болорын бийиктедер деген сурактарды пленумдарында, активтерде, бюролорының заседаниелеринде ле партийный јуундарында улам ла көргилеген. Мынызына партийный активтинг, лекторлордың, политинформаторлордың ла агитколлективтердин, аймачный радиогазеттердин ле көргүзүлү агитацияның ижи ууландырылган болгон.

1977 јылдагы иштинг итогторын көрүп, КПСС-тин обкомының пленумы кезик партсъорганизациялар производствого, оның арбынду болорын бийиктедериң керектү ајару јетирбей јадылар деп, мынанг улам бир канча предприятиелер эки јылдың туркунына тös технико-экономический көргүзүлөр аайынча плановый јакылталарын ла социалистический молјуларын бүдүргилеп болбогон деп темдектеген. 20 предприя-

тие иштинг аайынча пландарын бүдүрбеген, олордың кезиги дезе оны тогузынчы бешілдікта жеткен кеминен жабызаткан.

Кезик колхозтордың ла совхозтордың партийный органи-
зацияларының ижинде једикпестер база ас эмес. Ол једик-
пестер элден озо неде болуп жат дезе, партоганизациялар
предприятилердин, колхозтордың правлениелерининг, сов-
хозтордың дирекцияларының ижин улам ла көрбөй, произ-
водственный участоктордогы керектердин айалгазы учун це-
ховой партоганизациялардан, партгруппалардан ла алды-
нан башка коммунисттерден жеткилинче некебей, олордың
каруулу болорын керектүү кемине көдүрбей тургайында бо-
луп жат. Иштинг арбынын продукцияның чындыйын бийикте-
дер, онын бойына туратан баазын жабызадар сурактар ка-
жаа ла калай көрүлет. Социалистический мөрйиди төзөөри
көрмөккө лө болуп откүрилет, сондогон участоктор барына
жөпсинген учуралдар ас эмес.

Промышленный предприятилердин партийный органи-
зацияларының ла башкараачыларының ижинин төс үулам-
жызы — ол производствоны арбыдадары.

1978 жылда иштинг арбынын 3,5 процентке бийиктедери
темдектелген. Сырьены, материалдарды, одыруны ла электро-
энергияны кымакайлаары жанаң азыйдагызынан кату
јакылталар тургузылган. Промышленный продукцияның эди-
летең кеми 16 процентке жетире özüп, 82 млн. салковой болор.

Автомобильный транспортло кош тартарының кемин 4,2
процентке көптөдөри, улус тартарын 15 млн. кижиғе жетире-
ри темдектелген (1977 жылда 12 млн. кижи болгон).

Капитальный строительствоның јаан программазын бүдү-
рери пландалган. 1978 жылда жаңыс ла государствоның ка-
питальный вложениелерининг кеми 30 млн. салковой болор.
онызы 1977 жылдагызынан 8 процентке көп.

«Барнаулэнергоның» планыла областыны электрифици-
ровать эдерине, бу ишти улалтарына 3 млн. салковой акча,
јолдорды тударына ла ремонтоорына база анча ок кире ак-
ча чыгымдаары көрүлген.

Областьтың јурт хозяйствозының ишчилери онынчы беш-
жылдыктың ўчинчи жылына киреле, государствоның јаан
учурлу задачаларын бүдүрип баштаган. Малчылар мал
кыштадарының бу каруулу күндеринде бешжылдыктың ўчин-
чи жылының пландарын јеңгүлү бүдүрерине керектүү бек тө-
зөлгө саларга, мал ижининг продукциязын там ла көптөдө
эдерин жеткилдеерге кичеенип турулар.

Партияның обкомының Пленумында ла албатылық депутаттардың областной Соведининг сессиязында тургузылган пландар айынча 1978 ўйлда государствового 29300 тонна эг, 41700 тонна сүт, 29800 центнер түк, 13,2 тонна ан мүүзи, 1000 тонна маала ажы, 13,2 тонна картошко, 114 тонна мәт, 152 тонна куманак садылар.

Бу пландарды бүдүрерге, журт хоайствоның ишчилериңе келер јайды бастыра бүдүмдү азыралдарды 215 мун тонна азырал единица, эмезе 1977 ўйлдагызынан 13 процентке көп белетеп алар керек, ол тоодо 168,4 мун тонна өлөн, 40,0 мун тонна сенаж, 60,0 мун тонна монаазырал, витаминдү өлөннин 8,7 мун тонна кулуры, 284,2 мун тонна силос белетелер учурлу.

Бу ўйлда азыралдардың бек төзөлгөзин салып аларга, јерлерди јарандырарына 4 млн. салковойдон көп акча чыгарылат. 7 мун гектар јerde культуртехнический иштер ёткүрилер, 1180 гектар суактайтан јерлер ишке табыштырылар, 600 гектар састалган јерлер кургадылар, 59 мун гектар одорлор суулу боло берер. Суактаган ла кургаткан јерлерди тузаланганы күннин айалгаларының јуртхозяйственный производствого јетирип турған јаман салтарын билдиrlү астадарга, јуртхозяйственный культуралардың түжүмин көдүрерге арга берер.

Бастыра јуртхозяйственный культураларды чынгыйы бийик ўреннен ёскүргени азыралдарды көптөдө эдерине јаан учурлу резерв болуп жат. Жаскы јалаң ижине аштынг ла ашбобовый культуралардың 223 мун центнер ўрени, көпјылдык өлөндөрдинг 2,9 мун центнер ўрени керек.

Улустың кирелтелери ёсқөнине ле тузаланатан товарлар эдилип турганына келиштире государственный ла кооперативный садуның розничный товарообороты 1977 ўйлдагызынан 3,8 процентке көптөйлө, 151420 мун салковой болор. Бытвой болуштардың кемин 13 процентке, журт јerde дезе 13,7 процентке көптөдөри, бытвой јеткилдешти 4 млн. салковойго, областьның албатызының кижи бажына дезе 23 салковой 72 акчага јетирери темдектелген.

Журт хоайствоны акча-ђоёжөлө јеткилдеерине областной бюджеттен 768,7 мун салковой чыгарары темдектелет. Жилищно-коммунальный хозяйствного ло улус јаткан јерлерди эптү-jakши эдерине 4891,6 мун салковой, ол тоодо улус јадар туралар тударына 1676 мун салковой чыгарылар.

1978 ўйлда албатызының ўредўзин ле культураны ёскүрери-

не, советский улустынг су-кадыгын тыңыдарына, социальный јеткилдешти јаандырарына 29454 мун салковой чыгымдалар, ол тоодо албатынынг ўредүзине — 14500 мун салковойдонг көп акча, су-кадык корырына — 10877 мун салковой, культурага — 3087 мун салковой, социальный јеткилдешке — 468,5 мун салковой. Государство бир ўренчикти ўредерине орто тооло јурт јерде 227 салковой, городской школдордо 181 салковой чыгымдаар деп темдектеген.

Мынанг көргөндө, партийный ла советский органдардын алдында турган задачалар јаан да, уур да.

Бастыра ишкүчиле јаткандарга «Арбынду ла чынгый болоры учун!» деп эдилген кычыру производствонын кажыла бөлүгинде, кажыла колективте бойынын чокум учурын алынып јат.

Јаны јылда көп коллективтер бийик социалистический молјулар ла уткуй пландар јарадып алган. Мынызы ишкүчиле јаткандар КПСС-тинг Төс Комитетининг декабрьский (1977 јылдагы) Пленумынын кычырузына каруузын ишле берерге, 1978 јылдын программазын јаныс ла бүдүрерге эмес, је ажыра бүдүрерге изў јүткүп турганын керелейт. Москвичтер бешјылдыктын ўч јылынын жакылталарын СССР-динг Конституциязынын Күнине — 7 октябрьга бүдүрип койолы дең баштанкай эдерде, олор бу керекти акту јүргенинг јаратылаган.

Социалистический мöröйдö турожаачылардын эрчимин тыңыдып, партийный организациилар текши ајаруны производствонын арбынду болорын ѡскүрери учун тартыжунын төс ууламжыларына ууландырар, озочыл ченемелди таркадар, сондогондорды озочылдарга јетире тартып алыш туарар ла партиянын некелтерине келиштире иштеп, хозяйственный иш-тошты башкаарын оног ары јаандырарга киченер, кадрлардын каруулу болорын көдүрер, дисциплинаны ла тозомёлдү болорын ончо аргаларла тыңыдар учурлу.

Декабрьский (1977 јылдагы) Пленумынын јёби аайынча, Төс Комитет партийный, советский, профсоюзный ла комсомольский организациилардан 1978 јылдын жакылталарын кажыла коллектив, район, город, область јаныс ла бүдүрерин эмес, је ажыра да бүдүрерин јеткилдезин деп некеген.

КПСС-тинг Төс Комитетининг декабрьский Пленумынын тургускан задачаларын ла 1978 јылдын молјуларын ла пландарын јенгүлү бүдүрери јанынан областьтын албатылык хозяйствозынын темдектеп алган задачаларын ишкүчиле јат-

кандаларга жетирери, олорды бүдүрерин жеткилдеери баштамы партийный организациялардың, бастыра коммунисттердин ле комсомолдордың, идеологический ишчилердин, партийный активтинг — лекторлордың, политинформаторлордың ла агитаторлордың ижининг төзөлгөзи болор учурлу.

Политинформатор ло агитатор — партияның политический юучылдары. Ишти коммунистический күүндү көрөрин, бистинг јүрүмистинг идеиний ээжилерин ле нравственный нормаларын јүрүмге откүрип тура, олор советский кижиининг чегин ундып, иштенг кыйып, сөzin бүдүрбей, як эдип турган улусты кёндүре отпос учурлу. Коллективте аракыдаштың ла шокчыл кылыктың, албатының јоёжөзин уурдаганының, астам кичеегенининг ле куурмактап јоёжө јоёгөнинин кандай ла учуралдарын јаман көрөр айалга төзбөри, кей-кебизиндү табыштарга, ёштүлү пропаганданың сайгак-кобына кайра согулта берери — коммунисттин, агитатордың кыйалта јок бүдүретен кереги. Партийный организациялардың төзөмөлдү ле массово-политический ижининг бастыра арга-күчтери толо кеминде тузаланылар учурлу.

Партияның горкомының ла райкомдорының докладчики тери ле лекторлоры, «Знание» общественноның пропагандисттери ле лекторлоры, политинформаторлордың ла агитаторлордың группалары, культураның учреждениелерининг ишчилери — ончолоры ишкүчиле жаткандардың ортозында откүрилип турган массово-политический иштин озочыл јеринде болор, онынчы бешжылдыктың ўчинчи јылының ла бүткүл бешжылдыктың төс производственный сұрактары жарталып турган цехтерге, фермаларга, турлуларга барып јүрер учурлу.

Массово-политический ле агитационный иштин тузалу болотоны, ёдүрими керегинде сұрактар кажы ла партийный организацияның жаантайынгы ајарузында болор учурлу.

Партия советский улусты бешжылдыктың ўчинчи јылын мергендү иштин јылы этсин деп кычырып туру. Партийный организациялардың задачазы — ёдүрим ле тузалу массово-политический ле төзөмөлдү ижиле ол кычыруны јүрүмге откүрери.

СССР-динг жүй-јепселдү ийде- күчтерининг мактулу 60 жылдығы

Советский Төрөлис Улу Октябрьский социалистический революцияның 61-чи жылына ийде-күчи ёнжиген, тынған кирди. Черўнин ле флоттың черўчилери, бистинг бастыра албатыбыс чылап ок, Коммунистический партияның научный төзөлгөлү ойгор ич ле тыш политиказын, КПСС-тинг Ленин-ский Төс Комитетининг, Төс Комитеттин Политбюронын, КПСС-тинг Төс Комитетининг Генеральный качызының, СССР-динг Верховный Соведининг Президиумының Предсе-дателининг нёкөр Л. И. Брежневтинг көп жанду ла чике ама-дулу ижин изү ле бир санаалу жарадып, јомёп турулар. Пар-тияның ла албатының бирлигинде — ийде-күчи бистинг табы-лып турган жери, бистинг ончо женгүлеристин төзөлгөзи.

Бу ёйдө черўнин ле флоттың черўчилери исторический учурлу документтерге — СССР-динг жаны Конституциязына, КПСС-тинг Төс Комитетининг октябрьский (1977 ж.) Плену-мында, СССР-динг Верховный Соведининг очередной эмес жетинчи сессиязында, КПСС-тинг Төс Комитетининг, СССР-динг Верховный Соведининг ле РСФСР-динг Верховный Со-ведининг Улу Октябрьдың 60 жылдығына учурлалган торже-ственный заседаниеинде нёкөр Л. И. Брежнев эткен док-ладтарына, юбилейный жылда партияның XXV съездининг јоптөрин ле онынчы бешжылдыктың жакылталарын бүдүрерин-де ороонның ишкүчиле жаткандарының алган жедимдерине оморкоп, Жүй-јепселдү Советский Ийде-күчтердинг 60 жылды-гына элбеде белетенерин баштагандар.

История Улу Октябрьды ла Жүй-јепселдү Советский Ийде-күчтердинг төзөлгөн күнин коштой тургусканы тегиндү эмес. Телекейдеги эн баштапкы пролетарский государствоның че-рүзин кёндүре ле төзөөр задача социалистический револю-цияның ѿзўп барган бастыра жолыла тургузылган. Бу задача большевиктердинг партиязының алдында революция женген ле кийнинде тура берген. Революцияны туй базарга, Советтердинг жиит Республиказын јоголторго Россияда ан-тартақан кулданаачы класстар ла бир кезек капиталистиче-ский ороондордың империалисттери биригип алгандар.

В. И. Лениннинг баштаганыла Коммунистический партия коркушту күч айалгаларда кату дисциплиналу, жаңы бүдүмдү регулярный черё төзөгөн. Бу черё жиит Советский государствоны көп тоолу ўштүлерден мактулу корып алган. Телекей ўстинде, бистинг черёбис чилеп, андый уур ченелтер көргөн, ўштүлерле тартыш-кабыжуларда анча кире жаркынду женгүлер алган боско черё жок. Социалистический Ада-Төрөлин корырыда бистинг черёчилерис көргүскен андый текши геройзди де жуу керегининг историязы билбegen. Советский албаты бойынын Төрөлин империализмге удурлашкан эки сүреен жаан тартыжууда — гражданская жуунын ла Ада-Төрөл учун Улу жуунын жылдарында корып алыш, коммунистический строительстводо атту-чуулу једимдерге јеткен болзо, мынызын жеткилдеген эн учурлу айалгалардын бирүзи партия социалистический Ада-Төрөлди корыры керегинде Лениннинг шүүлтөлөрин жүрүмгө откүрип, СССР-дин Жуу-јепселдү Ийдекүчтерин чыдым эдип төзөгөни болгон.

Бу ёйдö Советский Черё ле Талайла жүрер Военный Флот амыр-энчүнинг, социализмнинг ле демократиянын ижемжилү куйагы болуп турулар, олордо эмди жап-jakshynak жуучыл техника ла жуу-јепсел бар. Албатынын, КПСС-тин, онын ленинский Төс Комитетининг жаантайын жетирип турган кичемелининг шылтузында черё ле флот кандый ла табаруны кайра согорына керектү бастыра аргаларла жеткилделген. «Бистинг орооныс качан да мындый жаан экономический ле научно-технический ийделү болбогон. Онын коруланаар аргазы качан да мындый бек, мындый ижемжилү болбогон» — деп, нёкёр Л. И. Брежнев 1977 жылда 2 ноябрьда Кремльдеги торжественный заседаниеде айткан.

Бистинг черё ле флот — ол Лениннинг партиязын күрөелей чук турган ийде-күчтү жуучыл коллектив. Олор албатынын төзөгөн-жоёгөн бастыра жоёжозин ижемжилү корырга жүткүйдилер. Жуу-јепселдү Советский Ийде-күчтердин 60 жылдыгын жарамыкту уткыры учун социалистический мөрөйдин баштапкы рядтарында коммунисттер ле комсомолдор, озочыл частытар ла керептер, воинский коллективтер баралылар. Олор Октябрь алдындағы социалистический мөрөйди баштагылаган. Жуу-јепселдү Ийде-күчтердин ончо бүдүмдеринде ле черёлердин ончо жүзүндеринде черёлердин жуучыл ус-билгири özüp, жап-jakshynak специалисттердин тоозы көптөп турганын жаңы ўредүлү жылдын баштапкы неделелери көргүсти. Кажы ла советский черёчи черёүнинг ле флоттын мак-

тулу юбилейине бойының сыйын белетеп, СССР-динг Жуу-јепселдү Ийде-күчтерининг 60 жылдыгын мергендү јуучыл ижиле темдектеерге кичеенип жат.

Бу жаан керекти јарамыкту уткырына черүчилерди командирлер, политоргандар, партийный ла комсомольский организациялар көдүргилеп жат. Бу ёйдө олор ленинский ичле тыш политиканы јүрүмге откүрери, СССР-динг экономический ле коруланаар ийде-күчин, советский обществонун социально-политический ле идеиний бирлигин, амыр-энчүни ле албатыларга жеткер болбозын тыңыдары, социалистический најылыкты там ла чук эдери жаңынан Коммунистический партияның откүрип турган көп жанду ижин элбеде ле ончо жаңынан көргүзип, военный коллективтердин јүрүмининг ле ўредүзининг ончо келтейлерин теренгжиде, керекти билип турал шингдеерге, олордо иштеги эрчимнинг, баштанкайдын айалгазын төзөөргө, черүчилерди тузаланбаган резервтерди бедреерине ууландырарга кичеенип, улустын күчин юбилейный социалистический мөрөйдө молјуларды кыйалта јогынан бүдүрерине ууландырып турулар.

КПСС-тинг ойгор политиказы Советский государствону жуу-јепселдү корырында ончо једимдерди жеткилдеп турган төс айалга болуп жат. Партия жуу-јепселдү ийде-күчтерди башкарғаны советский военный строительствоның төзөлгөлөрнин төзөлгөзи, Жуу-јепселдү Советский Ийде-күчтердин ийдези табылып турган төс жер болгон до, эмди де болуп жат.

Эмдиги ёйдө Советский Төрөлиске жеткер болбозы учун исторический каруулу болоры там жаанаган, чын ла телекейлик учурлу боло берген. Эмди ол жаңыс ла бистинг государствону ѡштүлерининг жуу-табаруларлу умзаныштарынан сергеленг корулайтана эмес, же социалистический государство-лордын карындаштык черүлериле кожо социалистический најылыкты корырын жеткилдейтени болуп жат.

Советский черүчилер Кремльдеги торжественный заседаниеде айткан уткуул сөзинде партияга, албатыга Төрөли алдындағы молјузын агару бүдүрерге, Советский Социалистический Республикалардын Союзының Төс Законында айдыланы аайынча, кандый ла агрессорго ол ло тарыйын кайра согулта эдерин быжулагадый беленде болорго, социалистический интернационализмненг жана баспаска, карындаштык социалистический ороондордын черүлериининг жуучылдарыла кожо социализмнинг, демократияның ла амыр-энчүнинг улу женгүлериин сергеленг корулаарга чертенгендер.

Советский черүчилер Іуу-јепселдү Ийде-күчтердин 60 жылдыгына уткуй Октябрь алдындагы социалистический мөрөйди баштаган частытардың јаны баштанкайын јомөп, алган молјуларын эрчимдү бүдүрип баштагандар. Олор жаландагы, учуштагы ла талайдагы таскамалын оног турумкай, бастыра санаазын, күчин берингени ажыра жараптырып, јуујепселди ле јуучыл техниканы ўренип, бойынын јуучыл беленин тынгыдып турулар.

Лениннин партиязын күреелей чук бириккен, бойынын албатызына учы-кеми јок беринген Советский Черў ле Тайлайла јўрер Военный Флот карындаштык социалистический ороондордың черўлериле јуучыл најылыкта болуп, амыр-энчүни, социализмди ле демократияны корулаарында бектен бек тургулап жат.

Мактулу юбилейге белетенгени черўнин ле албатынын бирлиги, орооннын коруланар аргазы оног ары тынгырына, черўчилердин јуучыл ла политический ўредёзи там жарапына, Іуу-јепселдү Советский Ийде-күчтердин јуучыл белени там кёдўрилерине јомёттозин жетирер.

В. Землянский,
подполковник, облвоенкоматтын политический бөлүгинин начальниги.

СОЦИАЛИСТИЧЕСКИЙ МӨРӨЙГО – ЖАНЫ ТЕБҮ

Советский государствонын 60-чи жылдык юбилейин темдектеген ле јаны Конституцияны јоптөгөн жыл — советский албаты производствонын тузалу болорын ла иштин чындыйын оног ары бийиктедери учун тартыжунын жылы болгон.

Орооннын 1978 жылда экономический ле социальный ۆзүминин государственный планын КПСС-тинг Төс Комитетинин Пленумында жарадала, СССР-дин Верховный Соведи јоптөгөн. Бу планда орооннын экономиказын, албаты-жонынын жадын-жүрүминин материалный кемин оног ары жараптырып онгжидери, орооннын коруланар аргазын там тынгыдары көрүлген. КПСС-тинг Төс Комитетинин Генеральный качызынын, СССР-дин Верховный Совединин Президиумынын председателинин нөк. Л. И. Брежневтинг КПСС-тинг Төс Комитетинин Пленумында айткан куучынында эки жылдын туркунына

албаты-хозяйствоның өзүми теренжиде жарталган, бар сондошты, тутак-једикпестерди јоголтор аргалар, социалистический экономиканың жаан учурлу резервтер партияның ла башкаруның, албатының алдында түрган задачалар көргүзилген.

КПСС-тинг Төс Комитети, СССР-дин Министрлерининг Соведи, ВЦСПС ле ВЛКСМ-нинг Төс Комитети «1978 жылдың планын бүдүрери ле ажыра бүдүрери учун, производствоның тузазы ла иштин чынгыйын бийиктедери учун, тартижуны тыңыдары учун социалистический мөрөйди элбедери керегинде» Письмозыла партийный, советский, хозяйственный, профсоюзный ла комсомольский организацияларга, Советский Союзтың ишкүчиле жаткандарына кычыру эткен. Бу документ бастыра советский улуска ууланып, олор производствоның тузазын, иштин чынгыйын бийиктедери ле ижинде ас чыгым эдип, жаан астам алары учун элбедилген социалистический мөрөйдө эрчимдү турушсын деп, кычыру эдет.

КПСС-тинг Төс Комитетининг, СССР-дин Министрлерининг Соведи, ВЦСПС ле ВЛКСМ-нинг Төс Комитети Письмозын жарлаганы В. И. Лениннинг «Мөрөйди канайып чике төзөп алар?» деп ижининг чыкканынан бери 60-чы жылы темдектелген ёйгө келишкен. Социалистический мөрөй дегени ол не андый? Оны В. И. Ленин ижинде мынайда жартайт. Ол албаты-ジョンның баштанкайыла табылган сүреен жаан ийделү движение, иштин арбынын оноң ары бийиктедер арга, обществоның ла бастыра ишкүчиле жаткандардың материальный жадын-јүрүмининг юңжип жаранарының төзөлгөзи, жаны общественный колбулардың ла айалгазы жаныртылган иштин дисциплиnazы, наука ла техниканың једимдерининг ле көрүм-шүүлтелери бийиктеген жайым ишчилердин бириккени деп, соцмөрөйдин учурин В. И. Ленин бойының бу ижинде жартаган.

Күнүң-күнгө там элбеп ле ченемели жаанап түрган социалистический мөрөй — бисти экономический ле социальный өзүмге экелетен ийде-күч, ишкүчиле жаткандарды политический, трудэвой, нравственный жынан тазыктыратан ўредү.

КПСС-тинг Төс Комитетининг декабрьский (1977 ж.) Пленумында ла КПСС-тинг Төс Комитетининг, СССР-дин Министрлерининг Соведининг, ВЦСПС-тинг ле ВЛКСМ-нинг Төс Комитетининг Письмозында ижинде жаны эп-аргаларды тузаланып, государственный пландардың жакылталарын ла со-

циалистический молжаларды бүдүреринде жаан женүлерге жединген озочыл коллективтердин ле ишчилердин патриотический баштанкайы керегинде айдылган. Москвандын озочыл коллективтери бешжылдыктын ўчинчи жылнын жакылталарын СССР-дин жаны Конституциязын јөптөгөнинен ала бир жылдыгы бүдер ёйгө жетире бүдүрип салган баштанкай эттилер. Ростов городтын предприятиялери сондоочызы жогынан иштегилеп жадылар. Мынаң ары олор сондоочы бригада, участок, цех жогына иштеерине молжонгэндор. Автомобильдер эдер Волжский заводтын коллективи иштин ийде-күчтерин билгир тузаланарына, бригадалар сайн болинип иштеерине, улустын материалный ла моральный жилбүлерин толо жеткилдеерине, олордын жадын-жүрүминин айалгаларын жарандыраяна ууландырылган иштерди чике төзөп, жакылталарын женгүлү бүдүрип турулар. Ставропольский крайдагы Ипатовский аймактын жарт ишчилери ижинде жаны технологияны билгир тузаланып, бар техниказын чебер ле токтоду жогынан иштедерине јединип алгандар. Строительство дезе щекинский ле злобинский озочыл эп-аргаларды тузаланып иштейтени эмди бастыра жерлерде элбек жарлу боло берген. Советский улус ёрёги айдылган озочыл ченемелдерле жакшы таныжып, олорды бойлорынын ижинде тузаланарын жарандырып алары жаан учурлу задача болуп жат.

Ороэндо государственный пландарды бүдүрери ле ажыра бүдүрери учун движение күнүн күнге там элбеп турганын төмдектеерге сүүнчилү. Областьта юбилейный жылда бешжылдыктын экинчи жылнын жакылталарын танынан 3670 ишкүчиле жаткан, цехтердин, участоктордын, сменалардын ла бригадалардын 163 коллективи 1977 жылдын 7-чи ноябрине женгүлү бүдүрип салган. Откон жылда областын промышленнозы, 1976 жылдагызына көрө, 2 миллионнон ажыра салковойго тураг продукция эдип чыгарган. Социалистический мөрөйдин женгүчилдеринин тоозына «Электробытприбор» ло Маймадагы моторлор ремонтоор заводтор, бös согор фабрика кирип жат. Олор область «Чынгыйдын бешжылдыгына — ишмекчилердин бүдүмјизи» деп қычырула ѳдүп турган социалистический мөрөйдө баштанкай эткен коллективтер. Бу коллективтер бешжылдыктын экинчи жылнын пландарына ўзери 240 мун салковойго тураг бийик чынгыйлу продукция саткандар.

1977 жылда государственного жартхозяйственный бастыра бүдүм продукция табыштырар пландарын Турачак аймактын басты-

ра совхозторы, Кан-Оозы ла Кош-Агаш аймактардың бастыра колхозторы јенгүлү бүдүрип салган. Откён јылдың итогторынан көргөндө, бир кезек предприятиелердин коллективтери бар аргаларды, резервтерди бүткүлинче тузаланаар иштерди чике төзөп албаган. Оноң улам олор государственный пландарын бүдүрип болбогон. Государствого продукция садар јылдык пландарын областтың кажы ла јетинчи предприятиези, иштин арбынын бийиктедер планды кажы ла төртинчи предприятиези бүдүрип болбогон. Бу предприятиелер 900 мунгнан ажыра салковойго турар јуртхозяйственный продукцияны государствового бербegen. 1977 јылда јуртхозяйствонын ишчилери государственный пландарды бүдүрениде база сондогондор. Государствого сүт садар планды 36 колхоз ло совхозтың тоозынан пландарын бүдүрип болбогоны 20, эт садар планды 55 хозяйствводон — 30, түктин планын 45 хозяйствводон — 21 колхоз ло совхоз бүдүрбegen, 19 хозяйство дезе малдан алар продукциянын бир де бүдүм планын бүдүрип болбогон.

Јуртхозяйствонын ишчилеринде пландарын бүдүрер бастыра аргалар јеткилинче бар. Калганчы јылдарда јуртхозяйствонын технический базазы тынған. Кажы ла колхоз, совхоз ол техниканы кату ээжи аайынча билгир иштедерине бар резервтерди јеткилинче тузаланарына бастыра арга-күчин салып, эрчимдү иштеер учурлу. Эмди общественный малдыкыштадарынын эн каруулу ёйи. Айдарда, кажы ла колхозчы, совхозтың кажы ла ишчили, јуртхозяйствонын специализи бар азыралды кымакайлап чебер чыгымдаары, кожумак азырал таап, оны малга јарандыра јазайла берерин кичеер учурлу. Јакшы малчы саламды, агаштың бүрин, кату ѡлёнди јарандырбаганча, малга качан да бербес. Малдыкыштан күчин уйадатпай ла чыгым јогынан чыгарып аласы јенил керек эмес. Ого ўзери јуртхозяйствонын алдында кышкы ёйдö малдың продуктивнозын јабызатпай, карын бийиктедер задача туруп јат. Кажы ла уйдан бир тоннадан ас эмес сүт саап аларына ла кажы ла јаш малдың коногына кожулар бескези 700—800 граммга јетирерине јединер керек.

«Нёкөрлөр, јаны јылдың молјуларын јенгүлү бүдүрерге база нени эдер керек, бар резервтерди канайып билгир тузаланаар, кажы ла кижи бойынын иштеп турган јеринде, цегинде, стройкада, јаланда, фермаларда, конструкторский бюро до шүүжип көрөр учурлу» — деп, КПСС-тинг Төс Комитетининг СССР-динг Министрлерининг Соведининг, ВЦСПС-

тин, ВЛКСМ-нинг Төс Комитетининг Письмозында айдалган.

Письмодо куучын элденг озо јылдын баштапкы ла күндеринен ала эрчимдү иштеп, государственный пландарды ла социалистический молјуларды кыйалта јогынан бүдүрери керегинде одўп жат. Бистинг ёйдё социалистический мёройдинг төс ууламжызын бийик тузалу ла чынгыйлу иштеерине ууландырары болуп жат. Онызы — иштинг арбынын энг бийик кемине кёдүрери, бар бастыра аргаларды тузаланары, продукциянын чынгыйын ўзюги јогынан жарандырары, онын технический кемин кёдүрери, төс производственный фондторды толо тузаланары, албатынын јоёжёзин чеберлеери, сырьевы, материалды, одыруны, электроэнергияны билгир чыгымдап, чебер ле кымакай болорын тыңыдары болуп жат.

Бийик чынгыйлу ла тузалу иштеери анайда ок капитальный строительствоны тазылынан ала кубултарыла, транспорттын ижин жарандырарыла, албаты-жон керексиир товарларды чыгарарын элбедериле, садуны ла улусты бытовой жанынан јеткилдеер керекти жарандырарыла, научно-технический прогресси ичкерледериле колбулу болот.

«Албатынын ижинде юбилейный јылда болгон эрчимин ле бийик тебўзин бир де кичинек јабызатпай, бўгўн кечегизинен артык, эртен бўгўнгизинен артык иштеер керек. Артык дегенин канайда ондоор дезе, бастыра бар арга-кўчи продукциянын чынгыйын жарандырарына, производствонын тузазын ла иштинг арбынын бийиктедерине ууландырып, чылаазыны јогынан ла эрчимдү иштеери» — деп, Л. И. Брежнев Пленумдагы куучынында айткан.

КПСС-тинг Төс Комитетининг, СССР-динг Министрлерининг Соведининг, ВЦСПС-тинг, ВЛКСМ-нинг Төс Комитетининг Письмозы партийный, советский, хозяйственный ла общественный организациялардын бастыра ишкўчиле јаткандардын ижинде јуучыл программазы болот. Эмди онын учурин, андагы задачаларды кажы ла советский кижиге јетирер, оны иштинг бастыра коллективтеринде ле организацияларда шўўжип кўрёрин јеткилдеер керек.

1977 јылдын итогторын ајаруга алып, мёройдин ээжилерин, коллективтердин ле улустын таңынан алынган социалистический молјуларын, удура пландарды такып кўрўп чо-кумдаары jaан учурлу керек болуп туры. Эмдиги ёйдё ороонынг ишкўчиле јаткандарынын коллективтерининг озочыл ченемелдерин таргадарына jaан ајару эдер керек. Бу ишти партийный ла профсоюзный организациилар башкараг учур-

лу. Элден озо иштинг дисциплиназын тыңыдарына жаан ајару эдер. Мыныла колбой, кадрларды улам ла јерден јерге учуп турарын токтодып, бир јерде узак ёйгө иштедерине ле иштинг ёйин калас откүретен учуралдарды чек јоголторына јединери — иштинг арбынын бийикгедерининг төс аргаларынын эң учурлузы болот. Кандый ла иште озочыл јерде турup, производствонын тузалу болоры учун ла продукциянын чынгыйы учун тартыжуны башкаары коммунисттердин агару кереги болуп жат. Мөрөйдин таскадаачы учурын көдүрерине, наставничествэго, кижини коммунистический күүн-саналу ла ижине ак-чек күүн-тапту эдип тазыктырары — эмдиги ёйдин туура салбас задачазы.

Бистинг ороон тургуза ёйдö онынчы бешжылдыктын пландарын бүдүрер каруулу ла кидим ижин баштап алган. «1978 јыл — бастыра советский улуска озочыл иштинг, жаны једимдердин, жаны јенгүлердин јылы болзын!» деп, Письмодо айдышлат.

К. Тишков

КПСС-тин Төс Комитетининг декабрьский (1977 јылдагы) Пленумынын ла СССР-дин Верховный Соведининг VIII сессиязынын материалдары аайынча лекциялардын, докладтардын, куучын-беседалардын тематиказы

КПСС-тин Төс Комитетининг декабрьский (1977 јылдагы) Пленумы — партиянын XXV съездининг јоптöрин бүдүрери учун тартыжуда жаан учурлу ўйе-ой.

КПСС-тин Төс Комитетининг декабрьский Пленумынын јоптöри, нöкөр Л. И. Брежневтинг Пленумдагы куучынында айдылган чокум шүүлтөрөл ле түп шүүлтөрөл — производствонын арбынду болорын ла иштинг чынгыйын там ла бийиктедерининг јуучыл программазы.

Лениннинг партиязы — коммунизм учун тартыжуда советский албатынын бастырателекейлик-исторический јенгүлерин баштаачы ла төзööчи ийде.

1977 јыл — СССР-дин жаны Конституциязы жарадылганынын, Улу Октябрьдын 60 јылдыгынын јылы, советский экономиканын жаны једимдерининг јылы.

КПСС-тин XXV съездининг экономический ле социальный программазын јенгүлү бүдүрери.

Советский албатының материалный ла культурный кеми там ла бийиктеп турганы.

1978 жылда СССР-ди экономический ле социальный жынан ёскүрер төс задачалар.

1978 жылга СССР-дин государственный бюджети.

Производствоның арбынду болорын, иштин чындыйын бийиктедери — бастыра албатының, кажы ла советский кишинин кереги.

Юбилейный социалистический мөрбйидин иштеги көдүригизин ле тебүзин бектештиреле, там ла ёскүрели.

1978 жылды мергендү, бийик арбынду иштин жылы эдели.

Научно-технический прогресси түргендедери — Төрөлестин ийде-күчин оноң ары тыңыдар жаан арга.

Науканың, техниканың ла производствоның ёмёлиги — научно-технический прогресси түргендедеринин төзөлгөзи.

Төзөлгөн экономический ийдени чын-чike тузаланары — хозяйствственный иш-тоштың төс задачазы.

Кымакай ла чебер болоры — советский экономиканы ёскүрер төс резервтердин бирүзи.

Кажы ла советский кишини кымакай, чебер болорына, ишти коммунистический күүндү көрөрине турумкай тазыктырар.

Албатылык хозяйство эдип турган не ле немени чебер, канча ла кире арбынду тузаланары учун тартыжуны элбеде баштайлы!

Производствоның ийде-күчтерин түгезе тузаланары — жаан учурлу албатыхозяйственный задача.

Арга-күчтерди (ресурстарды) төс ууламжыларда бириктіре жууры — производствоның арбынду болоры бийиктеерин жеткилдейтен айалга.

Сырьены, электроэнергияны, одыруны кымакайлап чыгымдаары — албатылык хозяйствоның жаан резерви.

Металлды кымакайлаары — бастыра албатының кереги. Бис металлды кымакайлаары учун, челябинецтердин ченемелин иште тузаланары учун канайда тартыжып жадыс?

Энергетиканы ончо аргаларла ёскүрери — албатылык хозяйствоның төс сурактарының бирүзи.

Күнбадыш-Сибирский нефтегазовый комплекси ёскүрери — бистинг ёйдин улу стройказы.

Транспортты ёскүрери ле оның ижин жарандырары — тұура салбас задача.

Капитальный вложенилерди албатылык хозяйствоның эн

учурлу объекттеринде бириктире јууры — капитальный строительствоның арбынду болорын бийиктедер арга.

Ленинградтың ишкүчиле жаткандарының баштангайын изү јүрегистен јомбөрис: јаны стройкалардың јакылталарын — ёйинен озо!

Бригадала јалданып иштеерининг арбындузы. Н. Злобиннинг эп-сүмезине — элбек јол!

Журт хozyяйствоны оноң ары көдүрери ле арбыдадары — бастыра албатының кереги.

Аш — Төрөлистиң байлыгы. Кажы ла кижини ашка чебер болор эдип тазыктыралы.

Мал ижин оноң ары көдүрер јолдор. Оның азырал аайынча төзөлгөзин ончо аргаларла тыңыдалы.

Малды јенгүлү кыштадарын јеткилдейли.

Јаны журтхозяйственный јылга јозокту белетенип алалы.

Журтхозяйственный продукцияның јылыйтуларын ижемжи-лү јоголтор.

Албатылык хozyяйство — плановый төзөлгөлө ѿзўп турган бирлик неме.

Государственный план — партияның экономический политизмын јүрүмге откүретен төс арга, хозяйственный иш-тоштың законы.

Jaрадылган јоптөр канайда бүдүп турганын шингүлеп көрёри — экономиканы башкараарына партийный көрүштү болорының эн баштапкы некелтелери.

Хозяйствоны башкараарын, пландаарын ла экономический жынан жилбиркедерин жаандырары — экономиканың арбынду болорын бийиктедер жаан учурлү арга.

Иштеп жаткан коллективтер производствоны башкараарында элбеде туружатаны — бистинг јүрүмистин айрылбас темдеги.

Хозяйственный иштин ончо бөлүктеринде, иштеер кажы ла јерде эн бийик төзөмөлдү болорын, аай-ээжини ле дисциплинаны јеткилдейли.

Бис иштин бийик чынгдыйы, арбынду болоры ла иштин арбынын ёскүрери учун канайып тартыжадыс?

Ростовтың ишкүчиле жаткандарының јозогыла сондоп турган предприятиелер, сменалар, участоктор, бригадалар јогынан иштеерис.

Слердин коллективте производствоның озочылдарының ла новаторлорының ченемели канайып тузаланылат?

Продукцияның чынгдыйын бийиктедери жынан Львов

городтогы предприятиелердин коллективтерининг ченемелин — јүрүмге!

Щекинский эп-сүмени элбеде таркадары — иштин арбынын бийиктедер арга.

1978 ўйлдың пландарын ла бешјылдыкты бүткүлинче јегүлү бүдүрери учун бастыра албатының мөрёйининг маанызын бийиктеде көдүрели!

Орден тагынгандарга, бешјылдыктың гвардеецтерине тен-дежигер! Коштой соңдоп турган бир де кижи болбозын!

Бүгүн кечегизинен артык, эртен бүгүнгизинен артык иштейтени — бистин патриотический молјубыс.

Москвандың ишкүчиле јаткандарының баштанкайын јөмөйли: бешјылдыктың ўч јылының планын — 1978 ўйлдың 7 октябрине јетире.

Бийик идеиний болоры, јүрүмде эрчимдү туружары — советский кишинин эн учурлу темдектери.

Коммунисттер — производствоның арбынду болорын ла иштин чындыйын бийиктедери учун ишкүчиле јаткандардың тартыжузын төзөөчи улус.

1978 ўылга — мергендү иштин башталгазын!

1978 ўйлдың планын бүдүрери ле ажыра бүдүрери — казы ла коллективтинг, казы ла ишчинин патриотический молјузы.

ПАРТГРУППАЛАР МАЛ ИЖИНДЕ

Областьтың ишкүчиле јаткандары партияның XXV съездининг ле КПСС-тинг Төс Комитетининг 1977 ўылда болгон Пленумының јөптөри аайынча тургузылган задачаларды бүдүрерге кичеенет.

Јыл сайын колхозтордың ла совхозтордың баштамы партийный организацияларының ижи јаранат, коммунисттердин иште туружар эрчими бийиктейт, олор экономический ле культурный строительство колектив ижине каруулу болорын бийиктедеринде эрчимдү туружат.

Бу јаан учурлу задачаларды бүдүреринде цеховой партийный организациялардың ла партийный группалардың учуры јаан. Олор бойының ижин производствоның эн каруулу бөлүктөринде, бастыра государственный пландарды бүдүрип турган коллективтинг ортозында откүрет. Обществен-

ный производствоын тузалу ла иштинг чындыйлу болоры учун ёдүп турган социалистический мөрөйди башкарарында партийный организациялар ла партгруппалар эрчимдү туружат.

«Шак мында, иштинг коллективтеринде, тынду организмнинг клеткаларында чылап, государствоын экономиказынын тыңып ёзбрине јомайлтö болотон тозёлгö башталып онгжийт» — деп, нöк. Л. И. Брежнев айткан.

Тургуза ёйдö областынын јурт ишчилерининг тöс задачалы общененный малды јакшы кыштадып чыгарары болуп жат. Онын учун партийный комитеттер, баштамы партийный организациялардын бюролоры бойынын ајарузын коммунисттерди мал ижинде билгир тургузарына эдер учурлу. Мал ижинде туружып турган коммунисттердин ле комсомолдордын тоозы јылдан јылга кöптöп туро. Тургуза ёйдö бу иште 1400 коммунист, 1640 комсомол туружат. Хозяйстволордо партийный 118, партийно-комсомольский 52 ле комсомольский 36 группа тозёлип, једимдү иштеп јадылар.

Партийный группалар тöс задачаларын бүдүреринде ижинде јаан јенүлерге јединип алган. Кызыл-Өзбектöги сүт-товарный ферманын партийный группазы (партигрупоргы нöк. Жданова Р. Н.), Ондой аймакта Калининнинг адыла адалган колхозтын Шибиликтеги фермазынын (партигрупоргы Шадина Е. Л.), XXIV партсъездтин адыла адалган колхозтын Куладыдагы фермазынын (партигрупоргы Елдошева Т. С.), Кан-Оозы аймактан «Талицкий» совхозтын Санаровский фермазынын (партигрупоргы Головин П. Т.) партийный группаларынын эрчимдү ижин темдектеер керек.

1977 јылдын ноябрь айында КПСС-тинг обкомынын бюро-зы јурт хозяйстводогы ченемел көргүзер Горно-Алтайский производственный станциянын Алгаирдеги бöлүгининг партийный группазынын государственный пландарды ла социалистический молјуларды бүдүрерине коллективти ууландырып, малдын продуктивнозын бийиктедериине, ичбайындағы резервтерди чике тузаланаына, малды кыштадарын јакшы бүдүрерине, малчылардын ортозында тозёмөлдү ле јартамалду иштерди тыңыдарына, бийик чындыйлу продуктлар иштеп аларына экелген ижининг ченемелин шүүжеле, жараткан.

Мындағы сүт-товарный ферманын коллективи продукцияны эдип чыгарары ла бешжылдыктын јакылталарын бүдүрери учун турумкай тартыжат. 1977 јылдын туркунына коллектив

план аайынча, 11050 центнер сүт саап аларының ордына, 11387 центнер сүт саап алды. Государствого сүт садары, 1976 жылдагызына көрө, чик јок көптөди. Сортовой эмес сүт табыштырары чек токтогон, табыштырган сүттин 50 проценти баштапкы сортло барган. Бозуларды торныктырып алары кажы ла 100 уйдан 74 тынга једип, јаш малдың корооры, 1976 жылдагызына көрө, 3 катапка астаган.

Улу Октябрьдың 60 жылдыгына учурлалган социалистический мөрбөйдинг итогторы аайынча бу сүт-товарный ферманың колективи областыта баштапкы јерлердин бирүзин алып, бийик көргүзүлерге јединип алганы учун КПСС-тинг обкомының ла облисполкомының дипломыла кайралдалды.

Малчылардың колында 1200 јоон уй-мал турат, олордың тоозында 529 саар уй. Коллективтинг алдына тургузылган задачаларды јенгүлү бүдүреринде партийный группа јаан јомайлтö эткен. 9 коммунисттен турган группаны билгири ле ченемели јаан уй саачы Т. Ф. Лаптева ўчинчи жылга улай башкарып туру.

Партийный группа коллективтинг кажы ла членине чокум ла каруулу јакылталар берип, ол јакылталар бүдүп турганнын күнүн сайын шингжүде тудат. Кажы ла коммунист ижине бастыра бойын беринип, ижине ак-чек күүн-тапту болорын, иштин öйин калас öткүрбей, коллективке јакшы јозок көргүзет. Анып коммунист А. А. Криворученко механизмдерди ўзүги јогынан иштеерин, В. С. Шестаков азыралды механический эп-аргала берерин јеткилдейт, Т. Ф. Лаптева, партгруппоргтың иштериле коштой, ферманың санитарный айалгазын јаантайын шингжүде тудат. Кажы ла кажаанда албаты шингжүнинг постторы азыралды кымакай чыгымдаарын кату шингжүде тудат.

Партийный группа хозяйствоның партийный организациязының јүрүминде ле ижинде эрчимдү туружып, оның тургуза öйтö лө бир канча жылдарга озолодо тургускан пландарыла башкарынат.

Коммунисттер öйлү-öйинде јуулыжып, иш аайынча нöкөрлөрининг отчетторын угуп, мөрбөйдинг итогторын көрöt. Аныда ок партгруппа мал ижинде турушкан кажы ла кижининг јадын-јүрүмининг айалгазын көрүп, иштеги једикпестерди ле тутактарды түзедерине керектү јöп-јакаруларын берет.

Коллективте бой-бойына болужатан нöкөрлик айалга тöзөлгөн. Мал öскүреечилер иштин озочыл эп-аргаларын турумкай ўренип, ижин онон ары јаандырарга кичеенедилер.

Политический ле экономический ўредў керегинде суректар база да тууразында артып калбайт. Ончо уй саачылар экономический системаның ўредўзинде турожып, коммунистический иштинг школдорына жүрүп, бойының профессиональный билгирлерин бийиктеткилейт. Малчыларды аттестовать эткен кийнинде, 12 уй саачының тоозынан 10 уй саачыга баштапкы, 2 кижиге экинчи класстың квалификациязы берилген.

Социалистический мөрөйдö кажы ла кижининг таңынан алынган молјулары канайып бүдүп турганының итогторы фермада база јаантайын кörүlet. Јенүчилдерге учурлалып, кёчүп жүрер вымпелдер берилет, Мактың флагы кöдүрилет.

Кöп жылдардың туркунына Алгаирдеги ферманың колективи ченемел көргүзер производственный хозяйствоның Кировский бөлүгининг ишчилериле мөрөйлөжöt. Олор јаантайын бой-бойының молјулары бүдүп турганын, малды кыштадары канайда ѡдүп турганының шингжү-көрүлерин ёткүрип, малдан алар продукцияның чындыйын, фермалардың зоотехнический ле санитарный айалгаларын шингдеп көргилейт.

Партийный группалар анайда ок иштеерининг ле амырарының јарамыкту айалгаларын төзöөрине, коллективте иштинг дисципликазын кöдүрерине ууландырылган суректарга јаан ајару эдет. Шефствоны ла наставничествэны онон ары јарандырарына, јашöскүримди ле школды јаны божоткон јииттерди фермада иштеерине тартып алары јанынан сурак аайынча база јаан иш ёткүрилет.

Коммунисттер коомой эмес једимдерге једип алдылар. Откён жылда партгрупорг Т. Ф. Лаптева кажы ла уйдан план аайынча 2400 килограмм сүт саап аларының эрдина 2587 килограмм сүт саап алды. Бийик көргүзүлөргө анайда ок Р. И. Лашутина, Г. А. Юркова једип алдылар, Е. Н. Фефелова дезе 2500 килограмм сүт саап алардың ордина 2781 килограмм сүт саап алды. Олор производственный ижин общественный керектерле кэлбоштырат. В. А. Лашутина ишкүчиле јаткандардың областной Соведининг депутатына тудулган, Р. И. Калачикова дезе — ВЛКСМ-нинг крайдагы комитетдининг члени, Юркова Г. — цеховой комсомольский организацияның качызы, В. А. Шестаков — профсоюзтың цеховой комитетдининг председателининг заместители. Коллективтинг ончо члендери коммунисттерге тенгежерге албаданат.

Мындый партийный группалардың ижининг јуулган јозокту ченемелдери элбеде таркадылар учурлу.

Малда иштеп турган партийный группалардың ижине жаантайын килемжи ле ајару эдери, олордың учурынла тоом-жызын производственный коллективтерде көдүрери — партияның райондорогы комитеттерининг, областтың колхозторының ла совхозторының баштамы партийный организацияларының кыйалта јок бүдүрер кереги.

КПСС-тин Төс Комитетининг 1977 јылда декабрь айда откөн Пленумының јөптөрин јүрүмде бүдүрип ле КПСС-тин Төс Комитетининг, СССР-дин Министрлерининг Соведининг, ВЦСПС-тин ле ВЛКСМ-нин Төс Комитетининг партийный, советский, хозяйственный, профсоюзный ла комсомольский организацияларга, Советский Союзтың ишкүчиле јатканда-рына эткен Письмэзына каруу эдип, бар резервтерди тузаланарына, бешјылдыктың ўч јылының государственный пландарын бүдүрерге ууландырылган социалистический мөрёйди элбедерине партийный группалар, цеховой ло баштамы партийный организациялар коллективтерди тыңыдарына бастыра ийде-күчтерин салар учурлу.

В. Леонтьев

ОДҮРҮМ ЛЕ ТУЗАЛУ ШИНЖҮ УЧУН

Бистинг ороон онынчы бешјылдыктың ўчинчи јылының жакылталарын бүдүретен ишке кире берди. Бу јылда бүдүретен пландар КПСС-тин Төс Комитетининг декабрьский (1977 ж.) Пленумында ла СССР-дин Верховный Совединде шүүжилген. Ондо ок партияның ла башкаруның эки јылдың туркунына бүдүрген иштерининг итогторы көрүлген, партияның XXV съездининг јөптөрин јүрүмде откүрер задачалар чокумдалган.

Хозяйственный иштинг коллективтерининг дисциплиналарының түнгиздер, иштеер ийде-күчтерди билгир тургузары, кажы ла кижи ижине каруулу болоры учун тартыжу там элбөер учурлу деп, партияның Төс Комитетининг Генеральный качызы, СССР-дин Верховный Совединин Президиумының предсе-датели Л. И. Брежнев Пленумда эткен докладында айткан.

Производстводогы иштинг дисциплиналары мындагы шинжү органдардың ижи канайда төзөлгөнинен камаанду болот. Партияның XXV съездининг некелтелерине нöк. Л. И. Бреж-нев Пленумдагы куучынында аңылу ајару эткен.

Партияның ла башкаруның директивтерин јүрүмде јенгүлү бүдүрери албаты шингжүнин јербайындагы органдары ижин канайда төзөп алганынаң камаанду бэлот. Албаты шингжүнин төзөлётөн ээжилери, олордың алдында турган задачалары јаны Конституцияда бичилген.

Албаты шингжүнин органдары анчадала јаан ајаруны государственный пландар ла јакылталар канайда бүдүп турганына салат. Бу каруулу задачаларды јенгүлү бүдүрерге болуп, 574 группаны ла јаантайын иштеер 138 постторды биректирип турган организацияларда алты мунга шыдар шингжүчи эрчимдү иштегилеп јат.

Албатының көп тоолу шингжүчилери профсоюзный ла комсомольский организацияларла кожо, производственный пландар канайда бүдүп турганын јаантайын кату шингжүде тудуп, партийный организацияларга ла хэзяйственный органдарга јаан болужын јетирип турылар.

Гардинный тюль эдер фабриканың группазы Улу Октябрьдың 60-чы јылдыгын ижинде бийик јенгүлерле уткыырга социалистический молјулар алынып, городтогы предприятиелеринин коллективтерине кычыру эткен. Олордың бу баштангкайы 1977 јылда апрель айда болгон албаты шингжүнин горэдской комитетинде јарадылган. Предприятиенинг ишчилери юбилейный молјуларын канайда бүдүрип турганын јаантайын кату шингжүде тудуп, контролерлор бэйынын ижине каруулу болорын бийиктедери учун тартыжадылар. Олор юбилейный јылда 9,5 мунг салковойго учук, электроэнергия, одыру, күйгүр ле сүрткүш материалдар чеберлеп алар болуп молју алгандар. Фабрика группаның болужыла баштапкы јарымжылдыкта 3 мунг квтч, 11 тонна таш кёмүр, 44 тонна күйгүр ле сүрткүш материалдар чеберлеп алган. Мындалы шингжүчилер производственный дисциплиналы тыныдып, иштинг ёйин калас откүретениле тартыжары керегинде, социалистический јөөжёни кэронаары, күйгүр материалдарды, одыруны, электроотты чебер чыгымдаары, технологический оборудованиеи билгир тузаланаары керегинде суректар аайынча 10 шингжү-комиссия откүрген. Олэрдың мындый чылаазыны јок јаан ижининг шылтуунда предприятие 2,5 мунганаң ажыра салковойго турар кирелте алган.

Албаты шингжүнин областной комитети бу јуукта Кош-Агаш аймактагы ХХI партъездтин адыла адалган колхозтың группазыныңjakшы ижин јараткан. Группага 34 дозорный кирип јат, олордың көп сабазы — малчылар ла меха-

низаторлор. Бу группаны ветеринарный врач болуп иштеп турган Лидия Андреевна Белеекова ўч јылга улай башкарып келди. Откён јылда группа колхозтың ижи аайынча 29 шинжүү откүрген, анда автотранспорттың ижи керегинде, күйгүр ле сүрткүш материалдарды чеберлеери, јуртхэзяйственный техниканы билгир тузаланары, азыралды кымакай чыгымдаары, јаскы кыра ижи, азырал белетеери, турлуларды кышка белетеери, мал кыштадары, нэокы тараары, государственного малдан алар продукцияны табыштырары керегинде ле онон до ёскö суректар шүүжилген.

Шинжүүнинг бастыра материалдары группаның бюрозының заседаниелеринде шүүжилген. Беш материал колхозтың правлениеезинде көрүлген, ўч материал аайынча дезе партийный јуундар откүрилген. Хозяйстволорго јетирилген чыгымдардың турар баазын бу јуундардың јөптöри айынча бурулу улустан некеп алғандар.

Хозяйствоның керектеринде шинжүүчилер мынайып эрчимдү туружып туратанынан улам, колхоз 1976 јылда 3 мун салковойго турар, 1977 јылда дезе 5 мун салковойго турар кирелте алган. Бу колхозтың бастыра техниказы манап быжулаган јerde чебер турат. Оны каруулдаар аңылу посттор көстөлгөн. Контролерлор анчадала мал кыштадары канайда одүп турганына јаан ајару эдип, малчыларга јаан болужын күнүн ле јетиргилеп туралылар. Шинжүүнинг ижи керегинде колхозчылар радионың берилтелери, группаның листоктыры, јуучыл листоктор ажыра билип алалылар.

Промышленность, јурт хозяйство, культураның бöлүктөринде албаты шинжүүнинг јакшы иштү группалары ас эмес. Областьтың хозяйстволоры, предприятиелери ле организациялары 1977 јылда одыру ла энергетический ресурстар канайда чыгымдалып турганын кату шинжүде тудар ишти чике төзöп алып, бийик кеминде откүрген. Олор кöп хозяйстволордо одыруны, ГСМ-ди, электрэнергияны чеберлебей, тögö-чача чыгымдагылап, хэзяйстволорына коромжы јетирген учуралдар бар бэлгонын илезине чыгарып, ол керегинде суректарды контролльдың районный, городской ло областной комитеттеринде шүүжүге тургускан, мында ок бу једикпес-терди јоголторго не керек, кандый иштер откүрери темдектелген. Откён јылда бир канча хозяйстволордың ижинде јастыралар да бар болгоны јарталган, оның шылтуунда кöп предприятиялер, колхозтор ло совхозтор бешжылдыктың экинчи јылының государственный пландарын бүдүрип болбогон.

Производстводогы бар резервтерди бүткүлиңче тузаланбаган бир кезек промышленный предприятиелер 1977 жылда государственного 1 миллион салковойго турар продукцияны табыштырып болбогон. Государствого јуртхозяйственный продукция садар пландарды көп хозяйстволор анайда ок бүдүрбеген. Бистинг строительдеристин ижи база сондоп турат. Олор эки жылдынг туркунына областтынг хозяйстволорына 10 миллиононг ажыра салковойго турар капитальный вложениени тузаланарына арга бербеген.

КПСС-тинг Төс Комитетининг декабрьский (1977 ж.) Пленумынынг јөптөрин ле областной парторганизациялардын бүдүретен задачаларын шүүжип көргөн жуукта откөн партиянынг горкомынынг пленумында албаты шинжүнинг ижидеги једикпестер керегинде жаан куучын болгон. Албаты шинжүнинг контролерлоры государственный пландар канайда бүдүп турганын жаантайын кату шинжүде тудар, хозяйстволордо казнанынг акча-јөөжөзин чеберлебей, ўреп-тарап тудунып ла ижине каруулу болбогон улусты, дисциплинаны бузаачыларды, ижинде брак эдеечилерди кату каруузына тургuzар деп, КПСС-тинг обкомынынг пленумында јөптөлгөн.

Албаты шинжүзининг группаларынынг, постторынынг комитеттери производствонын сондоп турган участокторын жаан ајаруда тудуп, партийный организацияларга ла ишкүчиле жаткандардын коллективтерине олэрдынг ижин жаандырып аларга болужып, бешжылдыктынг ўчинчи жылынынг пландарын женгүлү бүдүрерине јомёлтөзин жетирер учурлу.

Албаты шинжүнинг комитеттери бойынынг организационный ижининг эп-аргаларын онон ары жаандырып, партиянынг XXV съездининг ле КПСС-тинг Төс Комитетининг декабрьский (1977 ж.) Пленумынынг јөптөрин јүрүмде женгүлү бүдүрерине јединерге амыры јогынан иштеер ле тартыжар.

«Учурын ла тоомжызын жаңы Конституцияда бийиктедип салган шинжүнинг группаларынын жаан каруулу ижинен көпти сакырып, көпти некеер керек» — деп, КПСС-тинг Генеральный качызы Л. И. Брежнев «Коммунизмге брааткан жолдынг белтири» деп статьязында шинжүнинг ижи керегинде айдып турат темдектеген.

Областьнын албаты шинжүзининг органдары мынан да ары бойлорынынг ижинде декабрьский Пленумынынг јөптөриле, нөкөр Л. И. Брежневтинг жакаруларыла башкарынып, ижин чике төзөп алышп эрчимдү иштеер учурлу.

В. Хавбошин

АЛБАТЫНЫҢ ПОЛИТШКОЛЫ – СССР-ДИН КОНСТИТУЦИЯЗЫН ҮРЕНЕТЕН ІААН АРГА

СССР-дин жаңы Конституциязын бастыра албаты шүүжеле, жарадып јөптөгөн öйдö идеологический иштин кöп сурктарын бириктire бүдүрерге сүреен жарамыкту айалга боло берген. Идеологический ишчилердин: пропагандисттердин, лекторлордын, политинформаторлордын ла агитаторлордын ижи анчадала элбеген ле тынтыган.

Быыл партийный ла комсомольский ўредүнин системасында ўредү, анайда әк ишкүчиле жаткандардын экономический ўредүзи төзөмөлдү башталган.

Майма аймакта 4 мунгнан ажыра кижи СССР-дин Верховный Соведининг очередной эмес VII сессиязынын материалдарын, СССР-дин Жаңы Конституциязын теренжиде ўренип баштадылар.

Политинформаторлордын, агитаторлордын ижин башкары жаранды. КПСС-тинг райкомында коммунизмди бүдүрерининг эмдиги öйинде идеологический иштин теориязы ла практиказы аайынча ўредү одүп туру.

Бастыра идеологический ишчилерле олордын специализациязы аайынча семинарлар откүрилген. Ол семинарларда СССР-дин Конституциязын бастыра албатыга жартаары жынан чокум задачалар тургузылды. Семинарда турушкан улус бойлорынын ижинин ченемелин куучындадылар.

Семинарларда теоретический жынан терен, идеиний бийик кеминде, јилбүлү лекцияларды Горно-Алтайсктагы государственный педагогический институттын ректоры, экономический наукалардын кандидады А. А. Вшивков, КПСС-тинг обкомынын лекторлоры Н. С. Модоров, В. А. Кацаев, ёскö дö нöкörлөр кычырдылар.

СССР-дин жаңы Конституциязын албаты-јонго жартаары жынан «Знание» общественоын лекторлоры жаан иш откүрип турганын темдектеер керек. Олордын тоозында: Иванова К. В. (Маймадагы 2-чи номерлү орто школ), Машенина А. С. (Кызыл-Öзөктөги орто школ), Шуверэв Н. М. (јурт хозяйствэд ченемел откүрер Горно-Алтайский станция), Бочаров П. В. (мотор ремонтоор завод), ёскö дö лекторлор.

Же оныла коштой кезик јурттарда кандый да ўредүге кирбей калган улус табылар. Онын учун партийный организацияларга кöп улус ўренгедий школдор төзөөргө келишти. Олорды албатынын политический школдары деп адаган.

Бу шкодордың төс задачасы—СССР-дин жаны Конституциязын, КПСС-тинг Төс Комитетининг 1977 жылда октябрь ла декабрь айларда откон Пленумдарынын материалдарын, СССР-дин Верховный Советининг жетинчи ле сегизинчи сессияларынын жөптөрин ле материалдарын, Улу Октябрьский социалистический революциянын алтанынчы жылдыгына учурлай Москвада откон торжественный жууннын материалдарын, нөкөр Л. И. Брежневтин докладтарын ла куучындарын ўренери. Аймакта төзөлгөн андый 18 политшколдо беш жүстен ажыра кижи ўренип туро. Политшколдордың ижин башкарып турган улусты партиянын райкомы жууп алала, ишти канайда откүрерин жартап айдып берген. Онын кийинде олорло улай ла семинарлар, инструктажтар откүрилип жат. Бу политшколдордың ўредүзинде СССР-дин жаны Конституциязынын кажы ла бажалыгын, кажы ла статьязын бирде жарты јок неме артыrbай, теренжиде ўренип жадылар.

Бу откон ёйдө анчадала пропагандисттер: Копытин Л. А. (Каракокшодогы агашпромхоз), Смагина Л. С. (Чойдогы совхозтын Советский фермазы), Щербаков И. П. (Паспаулдагы совхоз) бойлоры башкарып турган школдордо ўредүни бийик кеминде откүрдилер. Олор ўренип турган тема аайынча совет албатынын жүрүминде кандай тын кубулталар ла социально-экономический жаныртулар болгонын чокум темдектерле көргүзип бергилейт. Жаны Конституцияга СССР-дин азыйғы Конституцияларынан, анайда ок социализмнин карындаштык ороондорынын конституцияларынан база кезик ээжилер алынганын жартадылар.

Пропагандисттер «Тыш жанындагы политика», «Социалистический Ада-Төрөлди корыры» деп адалган жаны бажалыктарды жартаарына жаан ајару эдип жадылар.

СССР-дин жаны Конституциязынын исторический учурды керегинде куучындаарда бистинг орооныстын бастыра жүрүминде амыр-энчүнинг, демократиянын, социализмнин ийделерин тыңыдарында Конституция жаан учурлузын темдектеп жадылар.

Кажы ла бажалыкты, кажы ла статьяны ўренерде аймактын, журттын экономический ле социальный жүрүминен чокум темдектер алала, колективтинг производственный керектериле, задачаларыла колбоштырып жат.

Бастыра библиотекаларда «СССР-дин Конституциязын ўренип тургандарга болушту» деп тематический выставкалар жазалган.

Албатының политшколдорында јаныс ла јөптöгөн пропагандисттер ўредү откүрип турган эмес. Ол школдэрдо аймактын башкараачы ишчилери, юрист-специалисттер доклад эдип јадылар. Темдектезе, албатының политшколдорында албаты-јаргызының председатели нöк. Табалыкин Д. М., аймактын прокуроры нöк. Савостин Н. Ф., РОВД-нинг ишчизи нöк. Корчуганова Л. Е. ле ёскö дö нöкörлör советский закондэр керегинде, кажы ла гражданин бойының ороонының закондорын бүдүрер учурлузы керегинде куучындап бердилер.

СССР-дин Конституциязын анайда ўренгени јаан тузалу болгонын кёргүсти. Улус ол школдордо јилбиркеп ўренгилейт. Анайдарда, бу политшколдор совет улустын элбек калыгының ортодо массово-политический иш откүретен јакшы арга боло берди.

Паспаулдагы албатының политшколында ўредү откүрип турала, јурт Советтин председатели пропагандист нöк. Щербаков И. П. граждандарга иштенер, амыранар, су-кадыгын корыыр, карыза материальный јеткилделер, јуртаар квартиралу болор право берип турган 7-чи бажалыктын статьяларын јартап тура, андый праволорды совет улус Улу Октябрьдын јенгүзининг шылтуунда, коммунисттердин партиязы баштаганыла бистинг ороон сүреен јаан једимдерлү болгонының шылтуунда алгаң деп јартады. Бу материалды јартап айдып берерде пропагандист капитал бийлеген ороондордо ишкүчиле јаткан улус бойының праволорын тузаланаар аргалары јок болгонын темдектеди.

Пропагандист нöк. Щербаков тема аайынча айдып божоордо, ўренип отурган улус бойлорының ондогонын, канайда билгенин, нени шүүп тургандарын куучындадылар. Ўредү божоор алдында пропагандист ўредүде турушкан улусты, клубтын ла библиотеканың ишчилерин Конституцияның статьяларын јурттын бастыра улузына клубтын ла библиотеканың эп-аргаларыла јартайлыш деп сурады. Оны энчо улус јарадала, ишти канайда откүретенин јөптöжип алдылар.

Ўредүде отурган кыстар айдышты: «Jakшы иштеп турган ўй улусты уткийтан вечер откүрзе, кандый болор?» Шүүлте јакшы. Уй саачыларды уткыыр, олордын јакшы ижи керегинде айдып берер керек. Шак ла олордын ижинен совхоз государственного сүт табыштырар планды бүдүрери камаанду.

...Энир. Клубта јык толо улус. Ол кире кöп улус бу јуукта клубка јуулбаган. Кееркеде чўмдеп јазаган сценада «Ки-

жи ак-чек јүрүмиле, јакшы ижиле јараш!» деп бичиген. Вечердинг программазын парткомының качызы С. С. Бирюлин ле јурт Советтинг исполкомының качызы С. В. Курносова башкарадылар.

Јурттың эң ле јараш комсомол кыстары орус албатының национальный кийимдерин кийген чўмдеп түүген јараш бўстёрғо озэги орус јанла ётпёк калаш ла тус тутурдылар. Анайда јуулган ончо улустың экпиндў колчабыжуларыла утқыдып кўндўлеткен ўй улус — совхозтың эң јакшы иштеп турган уй саачылары, Паспаул јурттың ла Майма аймактың јарлу озочылдары: Гуркина В. Е., Бочкарева Е. Я., Кречетова В. З., Лопатина Е. С., иштинг ветераны Якушкина А. Г.

Школдың ўренчиктери — пионерлер ле комсомолдор ол улус керегинде сўреен јакшы сўстёр айттылар, эпидиаскоп ажыра олордың кўп јылдардың туркунына ижин, јўрўмин керелеген фотографияларды, дипломдорды, грамоталарды кўргўстилер.

В. Е. Гуркина тогузынчы класстың наставниги. Улай ла школго келип, бу класстың ўренчиктерине бойының ижи ле бойының јўрўми керегинде балдарга куучындап берип туратан. Бу вечерде класстың комсоргы Надя Лопатина јуулган улуска Валентина Ефремовнаның јирме јылдан ажыра уй саачы болуп иштеп, кандый јакшы једимдерге једип алганын куучында.

Јакшы иштегени учун Валентина Ефремовна «Знак Почета» орденле, кўп медальдарла, мактулу грамоталарла, дипломдорло кайралдалган. Јуртта эл-јонның ортодо јаан иш ёткўрип јат.

Советтердинг ороонында ончо улус иштенерге, јакшы керектер эдерге болуп јўргенин керелеп турганы бу вечерде кўрўнди. Оның да учун јакшы иштў улус — бисте јаантайын макта.

Экранда Валентина Ефремовна иштенип турганы, билезиле кожно болғоны, амырап јўргени кўрўнет. Валентина Ефремовна амырап та, иштеп те билер. Эпидиаскопто кызы Маринала кожно јўргени кўрўнет. База бир фотодо Валентина Ефремовна бистинг Төрёлистиң эң ле јараш јеринде — город-курорт Сочиде эмденип ле амыранып јўргени.

Быъыл јайгыда совхозтың озочыл уй саачызы бистинг бойыстың Алтай јеристинг курортында — Белокурихада амыранар кўёндў.

Онон клубта јуулган улус база бир озочыл ишчининг,

беш баланың энези Евгения Семёновна Лопатинаның жүрүмін, эткен керектерин уктылар. Балдарын чыдадып ѡскүрери, ого ўзери совхозтың ижинде тыныда туружары женил эмес болгон. Же ол балдарын да чыдаткан, иштенген де. Ол ончозы бистин гөсударствобыс кижи керегинде килемі жаңы турганының, совет кижиге, анчадала эне ўй улуска балдарын чыдадып ѡскүрер, албаты-јонго, государствового тузалу иш эдер аргалар берип турганы.

Эмди әның уулдары Виктор және Сергей төрөл жұртында иштеп турулар. Александр Советский Черүде, Валерий Новосибирске ўренип жат, кызы Надя — школдо эң жакшы ўренчик деп макталат. Евдокия Семеневнаны балдары тың сүүгилейт, ончо керектерине болужып турулар.

Кажы ла билени алыгар — бистин Төс Законың жүрүмде бүдүп турганын көрөрөйр.

Паспаулдагы вечер жаан концертле бәжоды. Концертти совхозтың шефтери — Горно-Алтайсктагы бөс сөгор фабриканың художественный самодеятельность турушкан ишмекчилер тургусты.

Бу айдылганы ишкүчиле жаткандарды коммунистический күйн-тапту жаңы идеологияны тазықтырарына ууланган идеологический иштердин бирүзи. Андай иш бисте көп лө жүзүнбашка.

Л. Сафонова

Агитколлективтердин башкараачыларына, агитаторлорго болушту

„Иштеер право“ деп тема аайынча беседаны канайда откүрер

Агитатор озо ло СССР-дин Конституциязының 40-чи статьязын жартап жат. Беседаны откүрер түштә Улу Октябрьский социалистический революцияның социально-экономический јенгүзининг төс учурлу бөлүгининг бирүзин—обществоның бастыра члендери ишле јеткилделгенин көргүзөр керек. Оныла коштой jaан деген капиталистический ороондордо ишјоктордың тоозы көптөп турганы керегинде айдар. Беседада jaан ајаруны СССР-дин ишке күчи јеткедий кажы ла гражданиннинг кыйалта јоктонг иш бүдүретен керектерине эдер. Обществодо кишининг жартап жадатан айалгазы — өнүң ишке күүн-табы кандый болгоынан камаандузын жартаары jaан учурлу.

Беседаның учында агитатор бистин ороонның једимдери кажы ла кижи ишке ак-чек санаалу, творческий күүн-тапту болорынан камаандузын көргүзөр, коллективтинг алдына иштин тузазын ла чынгыйын көдүрерине ууландырылган чокум задачалар тургузар учурлу.

Беседаны откүрерге келишире планды мынайда тургузарга жараар.

1. СССР-дин Конституциязының 40 статьязында бичилген ээжилер.

2. Кишининг обществодогы айалгазы — ол ишке кандый күүн-тапту болгоынан камаанду.

3. Төрөлгө — көдүрингилү иш.

Көректү литература:

КПСС-тинг XXV съездинин материалдары. М., Политиздат, 1976 ж., 81—86 стр.

Советский Социалистический Республикалардың Союзының Конституциязы (Төс Закон).

Л. И. Брежнев. Советский Социалистический Республикалардың Союзының Конституциязының проеги керегинде 1977 жылда 24 майда КПСС-тинг Төс Комитетинин Пленумында эткен доклад. М., Политиздат, 1977 ж.

1977 жылда 13 июльда чыккан «Правда» газеттинг баштапкы статьязы.

С. Гридин, Ф. Медведев. Төс гражданский право. «Агитатор», 1977 ж., 14 №, 13—15 стр.

Иштеер право. «Агитатор», 1977 ж., 13 №, 50—51 стр.

Р. Паньшин. Иштеер право — кишинин эн баштапкы правэзы. «Жит коммунист», 1977 ж., 6 №, 64—68 стр.

В. Смольков. Октябрьда алган женү. «Труд», 1977 ж., 17 июль.

Н. Нефедова. Сүүнчинин ле кёдүринин төзөлгөзи. «Политическое самообразование», 1977 ж., 8 №, 58—59 стр.

Политинформаторлорго болуш әдип:

«СССР-дин жаңы Конституциязы — социализм капитализмнен, социалистический демократия буржуазный демократиядан чик жээк артык болгонын жаркынду керези» деп политический информациины канайда откүрер.

Амаду: Тынг özümдү социализмнин обществозынын Төс Закондо бичилген артыктарын жартаары, буржуазный демократия ишкүчиле жаткандарды чындык праволорло, жайынла жеткилдеп болбозын көргүзери.

Политинформациянын келиштире планынын суректары:

1. СССР-дин жаңы Конституциязы — тынг özümдү социалистический обществонын жадын-жүрүминин Законы.

2. Текши албатынын советский государствозынын демократизми.

3. Советский албаты — бойынын государствозынын Төс Законынын төзөйчили.

Политинформатор баштапкы суректы жартап туралар, Советский жаң терен социально-экономический кубулталар эткен, кишини кижи кулданатанын, классовый антагонизмди ле национальный ўштөшти ўргүлжиге жок эткен деп темдектеер учурлу. СССР-де производствонын средстворлы общественный јоёжө боло берген, ишкүчиле жаткан калыктын чындык демократиязы төзөлгөн.

Онон ары угаачылардын аярузын СССР-дин жаңы Конституциязында ла 1977 жылда 4 октябрьда СССР-дин Верховный Совединин очередной эмес жетинчи сессиязында Л. И. Брежневтинг эткен докладында тынг özümдү социализм-

нинг бүдүм-кеберин јартаганына ууландырар керек. Тынг ёзўмдў социалистический обществонын бүдүм-кеберин јартайла, политинформатор угаачыларла кәжо бистинг ороонынг Төс Законында эмди коммунизмге баратан јолдо јаны исторический једимге једери конституционно чокумдалып бичилген деп түп шүўлте эдер учурлу.

Экинчи суракты јартаарын социализм капитализмнен артык болгонын көргүскенинег баштаза артык болор. Мында КПСС-тин Төс Комитетининг «Улу Октябрьский социалистический революциянын 60 јылдыгы керегинде» јобине келиштире мындый сурактарга ајару эдер керек:

— социализм — чындык реализмнинг обществозы. Онын төс ајарузында иштеги кижи туруп јат. Јаны, социалистический бүдүмдў јўрўмнинг төс амадузы — бастыразын кижиининг јадын-јўрўмин јаrandырары, бастыразын кижиге болуп;

— социализм — јайым иштин, чындык демократиянын, жыла кижининг меке јок јаймынын, эн ле озочыл науканын ла культуранын обществозы. Ол кулданыштын кандый ла бўдўмин юголтып, иштеер, ўренер ле амыраар право, обществонын бастыра члендерининг ончо јанынан тенг-тай ёзёр аргазын берип јат;

— социализм — социальный јанынан јаантайын јеткил болорынын обществозы. Ол иштеги кижиге эртенги јўрўми, бойынын балдарынын ырысту келер ёйи, карыган тушта јеткил јадары јанынан аланзыбай јўрерин јеткилдеп јат.

Политический информаторго СССР-дин Конституциязында социалистический демократия, социалистический обществонын гражданининг праволоры ла кыйалта јоктон бўдўретен керектери јанынан бичилген статьяларды анчадала теренжиде јартазын деген шүўлте эдилип јат. Куучынды ёткўрер тушта бу тема аайынча диапозитивти тузаланганы сўрекей јакши болор.

Социализмнинг артык болгонын јартайла, эмдиги ёйдёги капитализмнинг бўдўм-кеберин, капитализмде келер ёйдё ѿзўм јок болгонын көргўзер керек. Капитализм ишкўчиле јаткандарды кулданган, социально-политический ле национальный базынчыктын, иш јок артарынын, расовый ла национальный кыйыкташтын обществозы. Андый общество керегинде Л. И. Брежнев мынайдада айткан: «Эмдиги ёйдёги империалистический общество ишкўчиле јаткан элбек калык-јонды, чындалап көрўр болзо, кандый праволо, јайымла јеткилдеп јат?

Он миллиондор тоолу улусты иш јок артырар «праволо» бо? Эмезе оорыган тегин кижи күчи чыдап болбос акча төлөп эмденер «праволо» эмеш пе? Эмезе оок национальный албатыларды иште ле ўредүде, материалный јеткилдеште ле политический јўрўмде туй базып, базынчыктап турган «праволо» бо? Айса болзо, каршулу кылыкты тозёлгёлү ёткўрип, албатыны јаантайын печать ла кино, телевидение ле радио ажыра коркыдуда тудуп, јашёскўримди јаныс ла бойы керегинде сананаар, кижиге кўён јок ло албан-кўчке баккан кўрўм-шўйлтелў эдип тазыктырар «праволо» бо?

Учинчи суракты беседа-куучын айлу эдип кўрўп, Конституциянын проегин шўйжеринде бастыра советский албаты турушкан деп айдар керек.

Орооннын Тўс Законында бичилген чындап ла текши албатынын јаны албаты-калыктын творческий эрчимин там ла бийиктедип, коммунизмниң строительствозынын улу керегине ишкўчиле јаткандарды баштап апарып јат.

Тузаланатан литература:

КПСС-тин XXV съездинин материалдары. М., Политиздат, 1976, 86—87 стр.

Советский Социалистический Республикалардын Союзынын Конституциязы. М., «Известия», 1977.

Советский Социалистический Республикалардын Союзынын Конституциязынын (Тўс Законынын) проеги керегинде. КПСС-тин Тўс Комитетинин Пленумынын 1977 ўйлда 3 октябрьда јараткан ёби. «Правда», 1977, 4 октябрь.

Улу Октябрьский социалистический революциянын 60 ўйлдыги керегинде. КПСС-тин Тўс Комитетинин 1977 ўйлда 31 январьда чыгарган ёби. М., Политиздат, 1977.

Л. И. Брежнев. СССР-дин Верховный Соведининг сессиязында 1977 ўйлда 4 октябрьда эткен доклады.

М. А. Суслов. Марксизм-ленинизм ле телекейдеги революционный кубулталар. «Коммунист», 1977, 14 №, 13—28 стр.

БАЖАЛЫКТАР

Партийный организациялардын јаан учурлу задачазы	1
СССР-динг јуу-јепселдү ийде-күчтерининг мактулу 60 јылдыгы	8
Социалистический мөрөйгө — јаны тебү	11
Лекциялардын, докладтардын, куучын-беседалардын тематиказы	16
Партгруппалар мал ижинде	19
Одүрүм ле тузалу шингжү учун	23
Албатынын политшколы — СССР-динг Конституциязын ўренетен јаан арга	27
«Иштеер право» деп тема аайынча беседаны канайда откүрер	32

БЛОКНОТ АГИТАТОРА

Редакционная коллегия

Подписано к печати 3 /II 1978 г. Формат 60×84 1/16. Усл. п. л. 2,09.
Уч.-изд. л. 2. Тираж 750 экз. Цена 4 коп. Заказ 321. АН 11720

Горно-Алтайское отделение Алтайского книжного издательства, г. Горно-Алтайск, ул. Горно-Алтайская, 36. Горно-Алтайская типография, пр. Коммунистический, 27.

4 акча